

Obyvatelé středověkého města

hodina vlastivědy pro žáky 4. třídy ZŠ

Až do 13. století u nás žila většina lidí na venkově, menší část obyvatelstva žila na hradištích, opevněných dvorcích a nejvýznamnější lidé na hradech. Ve 13. století začala být zakládána první města a někteří lidé se do nich stěhovali.

Úkol č. 1

Kdo byl kdo

Nejprve se seznam s osobami, které ve středověkém městě žily, nebo byly pro existenci města významné.

Král

– první města na našem území zakládal panovník. Městu vždy udělil privilegia – výsady. Například výsadu pořádat trh nebo vařit pivo.

Šlechtic

– život ve městě byl často pohodlnější, než život na hradě nebo ve dvorci. Proto se někteří šlechtici usazovali ve městech, kde si stavěli paláce. Nemuseli ale do městské pokladny odvádět daně, ani nemuseli město bránit.

Duchovní

– k životu ve středověkém městě patřila také pravidelná návštěva kostela. Proto ve městě žil kněz, někdy také řeholníci (mniši) a řeholnice (jeptišky) v klášteře. Duchovní nepodléhali městským zákonům, ani nebyli měšťany.

Rychtář

– královský úředník, který dohlížel na město a kontroloval, zda jsou správně vybírány berně (daně) pro královskou pokladnu. Mohl také soudit zločiny.

Strážný/střelec

– jeho zaměstnáním bylo hlídat na hradbách (střelec) nebo hlídat brány (branný), aby se do města nevloudili nepoctivci, zloději nebo přímo nepřátelé.

Měšťan

– jen ten, komu ve městě patřil dům, krám, zahrada, nebo třeba vinice. Měšťané se obvykle věnovali řemeslům nebo obchodu a byli poměrně bohatí. Pokud byli zvoleni, mohli zasedat na radnici jako konšelé (radní).

Žebrák

– mrzáci, sirotci, opuštění a nemocní lidé se ve městě mohli lépe uživit. Obvykle u bran nebo u kostela prosili o almužnu - drobné peníze, jídlo nebo oděv. Středověcí lidé je většinou neodsuzovali, protože pomoc ubohým patřila ke křesťanskému životu.

Ostatní

– ve městech žili podomci, děvečky, sloužící, učňové atd. Bydleli ve městě, ale nebyli měšťany - neměli žádné výsady, ani se nemohli stát konšely.

Úkol č. 2

Už víš, kdo je kdo?

Dopiš do prázdných políček
v obrázku názvy osob nebo
pojmenování budov.

MĚŠTAN
ŠLECHTIC
KRÁL
RYCHTÁŘ
RADNICE
PALÁC
KOSTEL
MĚŠTANSKÝ DŮM

Úkol č. 3

Kým bych byl/a, kdyby...

Už víš, jací lidé ve středověkém městě bydleli. Napiš, kterým z obyvatel města bys chtěl/a být a svůj výběr zdůvodni:

.....

.....